

آموزش مبتنی بر حل مسئله

(Problem Based Learning)

{PBL}

نویسندگان :

دکتر زهرا بیگم موسوی

دکتر نیلوفر خواجه الدین

ویراستاران:

سید عابدین حسینی و رویا فتحی خانقاه

تهیه و تدوین :

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

اهواز، ۱۳۹۱

سرشناسه :	موسوی، زهرا بیگم
عنوان و نام پدیدآور :	آموزش مبتنی بر حل مسئله = [pbl] / problem based learning / نویسندگان زهرا بیگم موسوی، نیلوفر خواجه‌الدین؛ تهیه و تدوین مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی [دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز].
مشخصات نشر :	قم: واصف لاهیجی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری :	۱۸۶ ص.
شابک :	978-600-5349-75-7
وضعیت فهرست نویسی :	فبا
موضوع :	آموزش مسأله‌محور
موضوع :	تفکر انتقادی
موضوع :	آموزش پزشکی
شناسه افزوده :	خواجه‌الدین، نیلوفر
شناسه افزوده :	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی‌شاپور اهواز. مدیریت مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
رده بندی کنگره :	۱۳۹۱ / ۸۱۸ / ۲۳ / ۲۷ / ۱۸۱
رده بندی دیوبی :	۳۷۱ / ۲۹
شماره کتابشناسی ملی :	۲۷۵۸۵۸۶
تاریخ درخواست :	۱۳۹۱ / ۰۲ / ۱۲
کد بیکری :	2758137

نام کتاب: آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)

نویسندگان: دکتر زهرا بیگم موسوی - دکتر نیلوفر خواجه‌الدین

ناشر: واصف لاهیجی

با همکاری مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

حروف نگاری: مریم امیر حسینی

لیتوگرافی و چاپ: واصف

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شابک: ۷-۷۵-۵۳۴۹-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۱.....	پیشگفتار
	فصل اول: یادگیری بر مبنای حل مسأله چیست؟
۷.....	کلیات
۱۳.....	- تاریخچه
۱۴.....	- PBL در برخی دانشکده‌های پزشکی دنیا (آمریکا، اروپا، استرالیا، آسیا)
	فصل دوم: چگونه یادگیری مبتنی بر حل مسأله اجرا گردد؟
۲۵.....	- شرایط مناسب برای اجرای PBL
۲۹.....	- اجزاء مهم در فرایند انتقال به روش PBL
۳۳.....	- راهنمای دانشجویان
۴۲.....	- روند اجرای یادگیری بر مبنای PBL
	فصل سوم: طراحی مسأله
۵۰.....	- چک‌لیست طراحی یک مسأله
۵۱.....	- انتخاب محتوا و مهارت‌ها

۵۲.....-مشخص کردن منابع در دسترس

۵۳.....-مدل 3C3R

فصل چهارم : ارزشیابی

۶۲.....-ارزشیابی فضای جلسه

۶۸.....-ارزشیابی عملکرد و مسأله

۷۱.....-ارزشیابی تسهیل گر

۸۲.....-ارزشیابی چیست ؟

فصل پنجم : معلم

۸۷.....-مقدمه

۸۸.....-مشخصات یک معلم مناسب

۹۲.....-پدیده جابه جایی نقش و نقش های معلم

۹۵.....-تسهیلگری موثر و تکنیک های آن

۱۰۹.....-مشخصات اصلی یک گروه کوچک PBL (PBL small group)

۱۰۹.....-روند تکاملی گروه کوچک PBL

۱۲۰.....-مدیریت تعارضات و چالش های دینامیک گروه کوچک PBL و تکنیک های آن

۱۲۹.....-آموزش معلم برای PBL

۱۲۹.....-جمع بندی

پیشگفتار

همه ما بارها مورد خطاب و سؤالات کودکان قرار گرفته‌ایم: ماه چگونه در آسمان قرار گرفته است؟ آتش چرا می‌سوزاند؟ چرا هنگام سفر، مناظر اطراف به حرکت در می‌آیند؟

ممکن است کودکان مفهوم پاسخ ما را درک نکنند، اما این سؤالات نشان می‌دهد که آنها به دنیایی که در آن هستند، فکر می‌کنند و فکر کردن را تمرین می‌نمایند.

در بزرگسالان، بخش عمده‌ای از فراگیری به دنبال عملکردها و کسب تجربه صورت می‌گیرد.

ما همواره سعی می‌کنیم به سؤالات خود پاسخ دهیم. هرچه بیشتر با موضوعی درگیر می‌شویم، تجربه فراگیری بیشتری به دست می‌آوریم.^(۱)

تدوین و انتشار نظریات نوین شناختی و نقش آنها در روند آموزش و فراگیری، نقطه شروع طراحی «PBL» بوده است. فراگیری، نیازمند یک فعالیت ذهنی فعال و سازنده^۱ است که فراگیر را قادر می‌سازد تا بر اساس دانسته‌های قبلی خود، دانش جدید را به‌دست آورد. یادگیری زمانی که فراگیر، معمار دانش خود باشد و مسئولیت فراگیری خود را به‌عهده بگیرد، مؤثرتر است^(۲).

از دیگر عواملی که یادگیری را تقویت می‌نماید، فضا و شرایط زمان یادگیری است. بارها مشاهده شده، چنانچه مطلبی که قرار است آموخته شود در شرایط و فضایی شبیه به واقعیت مربوط به کاربرد آن مطلب اتفاق افتد، یادگیری عمیق‌تر می‌شود. در روش «PBL»، سعی بر این است تا فضا و مسأله مورد استفاده، یادآور شرایط واقعی کاربرد آن مطلب باشد.